22/02/2019

“Ο Οικ. Πατριάρχης για την προστασία του περιβάλλοντος”

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Οικουμενικός Πατριάρχης: «Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και έμπρακτος σεβασμός του συνανθρώπου είναι δύο όψεις του ιδίου νομίσματος».

Σε ομιλία του σε Συνέδριο Εκπαιδευτικών από την Ελλάδα, που πραγματοποιείται στο Ζωγράφειο Λύκειο της Πόλης, ο Παναγιώτατος αναφέρθηκε στις πρωτοβουλίες της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας για την ευαισθητοποίηση της παγκόσμιας Κοινότητας για την ανάγκη προστασίας της Δημιουργίας και ειδικότερα του φυσικού περιβάλλοντος.

Τη σημασία της συνεργασίας όλων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος επεσήμανε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, σε ομιλία που πραγματοποίησε, σήμερα, Παρασκευή, 22 Φεβρουαρίου, κατά την έναρξη του Συνεδρίου "Περιβάλλον, Σχολείο, Κοινωνία – 10 χρόνια περιβαλλοντικών δράσεων", στο οποίο συμμετέχουν περισσότεροι από διακόσιοι Έλληνες εκπαιδευτικοί και διεξάγεται στο Ζωγράφειο Λύκειο της Πόλης. Το Συνέδριο πραγματοποιείται με πρωτοβουλία του Γραφείου Περιβαλλοντικής Αγωγής της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης, με τη συνεργασία του Ζωγραφείου Λυκείου της Πόλης και πολυάριθμων εκπαιδευτικών και εκκλησιαστικών φορέων από την Ελλάδα.

«Είμεθα υπερήφανοι, διότι η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία θα παραμείνη εις τον αιώνα η πρώτη Εκκλησία, η οποία ανέδειξε την πνευματικήν και ηθικήν διάστασιν του οικολογικού προβλήματος, και το οικολογικόν δυναμικόν της χριστιανικής πίστεως. Είναι καίριον να τονισθή, ότι η μέριμνα του Οικουμενικού Πατριαρχείου διά το φυσικόν περιβάλλον δεν προέκυψεν εκ της συγχρόνου οικολογικής κρίσεως. Η κρίσις αυτή υπήρξεν αφορμή και ευκαιρία διά την προβολήν των οικοφιλικών αρχών και αξιών της Ορθοδοξίας. Η ίδια η ζωή της Εκκλησίας είναι εφηρμοσμένη οικολογία, έμπρακτος σεβασμός προς το περιβάλλον. Κυριαρχούν εδώ το ευχαριστιακόν και το ασκητικόν ήθος, η ολιγάρκεια και η απλότης του βίου, ο πολιτισμός του προσώπου και της αγάπης», επισήμανε ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφερόμενος στις αναρίθμητες πρωτοβουλίες που έλαβε η πρωτόθρονος Εκκλησία της Ορθοδοξίας για την ανάδειξη του περιβαλλοντικού ζητήματος, μετά τη μνημειώδη Εγκύκλιο που εξέδωσε πριν 30 χρόνια, με την οποία η εκκλησιαστική Πρωτοχρονιά και εορτή της Ινδίκτου, η πρώτη Σεπτεμβρίου, ανακηρύχθηκε «Ημέρα Προστασίας του Περιβάλλοντος».

«Αι περιβαλλοντικαί πρωτοβουλίαι του Οικουμενικού Πατριαρχείου προήγαγον τον παγκόσμιον διάλογον διά το περιβάλλον, ενέπνευσαν κοινοβούλια, οργανώσεις, ερευνητάς από τον ευρύτερον χώρον των επιστημών να ασχοληθούν με το οικολογικόν πρόβλημα. Δεν απηυθύνθημεν μόνον εις τους ορθοδόξους πιστούς, ούτε μόνον εις τους χριστιανούς ή τους πιστούς άλλων θρησκειών, αλλά εις κάθε άνθρωπον καλής θελήσεως, εκφράζοντες την εμπιστοσύνην μας εις την υπευθυνότητα του κάθε ανθρώπου, και συνδέοντες πολλάς ελπίδας με την δυνατήν συμβολήν όλων. Θεωρούμεν ιδιαιτέρως σημαντικόν γεγονός την ανταπόκρισιν της νέας γενεάς εις την πρόσκλησίν μας. Οι νέοι αγωνίζονται με ζήλον διά την προστασίαν του πλανήτου «Γη», διά να λειτουργή ως πραγματικός «οίκος» του ανθρωπίνου γένους και της ζωής γενικώτερον, διά να μείνη ζωντανή η ελπίς ενός

οικολογικού μέλλοντος διά την κτίσιν.

Εξ αρχής, η ημετέρα Μετριότης υπεγράμμισε την συνάφειαν περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων. Κατεδείξαμε τας κοινωνικάς διαστάσεις και επιπτώσεις της οικολογικής κρίσεως δι᾽ ολόκληρον την ανθρωπότητα, και πρωτίστως διά τους πτωχούς και τους ενδεείς. Το κυρίαρχον πρότυπον οικονομικής αναπτύξεως, το οποίον υπηρετεί το κέρδος και το βραχυπρόθεσμον όφελος, οξύνει σήμερον τα περιβαλλοντικά προβλήματα, και λειτουργεί κατά της κοινωνικής συνοχής και του αληθινού συμφέροντος της ανθρωπότητος. Η δε αλματώδης πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας συμπορεύεται με τιτανισμόν και έπαρσιν έναντι της φύσεως, και με την πίστιν εις την παντοδυναμίαν της επιστήμης. Το μίγμα οικονομισμού και επιστημονισμού καθίσταται εκρηκτικώτερον, επειδή συνδέεται και με τον διάχυτον ατομικόν και κοινωνικόν ευδαιμονισμόν και τας ακορέστους ανάγκας του ανθρώπου – καταναλωτού.

Είναι χαρακτηριστικόν διά τα αδιέξοδα και τον διχασμόν του συγχρόνου ανθρώπου, ότι ακόμη και μέσα εις την παγκόσμιον οικονομικήν και κοινωνικήν κρίσιν, πολλοί συνάνθρωποί μας ονειρεύονται τον «παράδεισον» της καταναλωτικής ευημερίας, αντί να αγωνίζωνται διά την εγκαθίδρυσιν ενός κοινωνικού και οικοφιλικού πολιτισμού.

Δι᾽ ημάς, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και έμπρακτος σεβασμός του συνανθρώπου είναι δύο όψεις του ιδίου νομίσματος. Είναι αδιανόητον να ενδιαφερώμεθα ειλικρινώς διά τον άνθρωπον και να καταστρέφωμεν τον οίκον του και αντιστρόφως. Η πορεία προς το μέλλον δύναται να είναι μόνον οικολογική και κοινωνική. Το μέλλον ανήκει εις τον σεβασμόν και την προστασίαν της δημιουργίας και εις την εκδοχήν της ζωής ως κοινωνίας και αλληλεγγύης. Δεν είναι δυνατόν να γίνεται λόγος περί προόδου, όταν καταστρέφεται το περιβάλλον και φαλκιδεύεται το ανθρώπινον πρόσωπον».

Στην ομιλία του, ο Οικουμενικός Πατριάρχης, υπογράμμισε τον σημαντικό ρόλο της εκπαιδευτικής κοινότητας και τη σημασία του οικολογικού προσανατολισμού που πρέπει να έχει συνολικά η παιδεία.

«Εις την ελευθερίαν του ανθρώπου, την ανάπτυξιν και περιαγωγήν της εις τον αγαθόν, αναφέρεται η παιδεία. Απευθυνόμενοι προς μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητος, δεν θεωρούμεν απαραίτητον να είπωμεν πολλά περί αγωγής και μορφώσεως, περί της καθοριστικής σημασίας της παιδείας διά την αντιμετώπισιν των μεγάλων συγχρόνων προβλημάτων. Είναι προφανές, ότι η παιδεία οφείλει να έχη οικοφιλικόν προσανατολισμόν και να ενσταλάζη εις την ψυχήν των παιδιών και των νέων την οικολογικήν ευαισθησίαν, την ευθύνην και την μέριμναν διά το φυσικόν περιβάλλον. Η καταστροφή της φύσεως αρχίζει μέσα εις τον νούν του

ανθρώπου και εκεί οφείλει να ξεκινά η θεραπεία.

Αν η οικολογική προοπτική αποτελή βασικήν διάστασιν της εκπαιδεύσεως και αν η μέριμνα διά το φυσικόν περιβάλλον ανήκη, ως ήδη ελέχθη, εις το κέντρον του ορθοδόξου ήθους, τότε η σχολική θρησκευτική αγωγή οφείλει και δύναται να λειτουργήση ως χώρος καλλιεργείας οικολογικής υπευθυνότητος και σεβασμού προς την δημιουργίαν. Σας καλούμεν όλους να στηρίξετε το μάθημα των Θρησκευτικών και ως προς αυτήν την σημαντικήν λειτουργίαν του. Εσείς οι εκπαιδευτικοί διαχειρίζεσθε την παιδικήν και εφηβικήν ηλικίαν, κατά την οποίαν καρποφορεί πλουσίως το έργον της αγωγής, και τίθενται αι βάσεις διά τον χαρακτήρα και τον αξιολογικόν προσανατολισμόν του ανθρώπου. Έχετε, αγαπητοί παιδαγωγοί και διδάσκαλοι, μεγάλην ευθύνην διά την μόρφωσιν της νέας γενεάς, διά την ανάπτυξιν εις αυτήν του αισθητηρίου διά την ιερότητα της δημιουργίας. Εις αυτήν την ιεράν αποστολήν σας οφείλετε να αξιοποιήσετε τας αξίας και το οικολογικόν δυναμικόν της Ορθοδόξου Παραδόσεώς μας».

Για την αντιμετώπιση των ποικίλων σύγχρονων προβλημάτων και για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ο Οικουμενικός Πατριάρχης υπογράμμισε ότι δεν αρκεί η συνεργασία και κινητοποίηση όλων των κοινωνικών δυνάμεων αλλά χρειάζεται, κυρίως, η ριζική αλλαγή νοοτροπίας και η ανάπτυξη ενός νέου ήθους ευθύνης.

«Τα σύγχρονα οικολογικά προβλήματα είναι διάστασις της κρίσεως ενός πολιτισμού οικονομοκεντρικού, τεχνοκρατικού, ατομικιστικού, αλαζονικού, ενός πολιτισμού των ποσοτικών κριτηρίων και των αριθμών, του κέρδους και της καταναλώσεως, του ευδαιμονισμού και της αδεσμεύτου ελευθερίας. Η καταστροφή του περιβάλλοντος είναι αποτέλεσμα μιάς συγκεκριμένης επιλογής του τρόπου οικονομικής, τεχνολογικής και κοινωνικής αναπτύξεως, η οποία περιφρονεί τόσον το ανθρώπινον πρόσωπον όσον και την φύσιν. Διά πρώτην φοράν εις την ιστορίαν, ο άνθρωπος δύναται να καταστρέψη την ζωήν επί της γης. Τα πυρηνικά όπλα είναι το κατ᾽ εξοχήν σύμβολον του προμηθεικού τιτανισμού του συγχρόνου ανθρώπου. Εν όψει του γεγονότος, ότι σήμερον δυνάμεθα να υπερβώμεν τα όρια, η ιδέα του «μέτρου» – το «Μέτρον άριστον» των Αρχαίων, αποκτά πρωτοφανή επικαιρότητα και αξίαν. Όσον η επιστήμη θα διεισδύη εις τα βάθη του μυστηρίου της ζωής και θα την χειραγωγή, τόσον μεγαλυτέρα θα καθίσταται η ευθύνη μας διά την προστασίαν της.

Προφανέστατα, η αντιμετώπισις των πολυπλόκων και πολυδιαστάτων συγχρόνων προβλημάτων απαιτεί πολύπλευρον δραστηριοποίησιν, πολιτικάς αποφάσεις και διοικητικά μέτρα, κινητοποίησιν της κοινωνίας των πολιτών και, κυρίως, ριζικήν αλλαγήν νοοτροπίας, ανάπτυξιν ενός νέου ήθους ευθύνης. Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, του κοινού αυτού αγαθού, είναι κοινή ευθύνη όλων των κατοίκων της γης. Ιδιαιτέραν αποστολήν έχομεν ημείς οι

ορθόδοξοι χριστιανοί, οι κληρονόμοι μιάς μεγάλης και τιμαλφεστάτης Παραδόσεως, όπου εγεννήθησαν, ανεπτύχθησαν εβιώθησαν και διεσώθησαν υψηλαί αξίαι, αι οποίαι ανήκουν εις ο,τι πολυτιμότερον έχει να επιδείξη ο παγκόσμιος πνευματικός πολιτισμός. Εις την κορυφήν αυτής της κλίμακος των αξιών ευρίσκεται η προστασία του ανθρωπίνου προσώπου και του κόσμου του, της «καλής λίαν» δημιουργίας του Θεού».

Ο Παναγιώτατος συνεχάρη τους διοργανωτές του Συνεδρίου ενώ νωρίτερα είχε εκφράσει την ιδιαίτερη χαρά του γιατί στόχος των δράσεών του, *«είναι η συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητάς των ομογενειακών μας Σχολείων εις θέματα περιβαλλοντικής εκπαιδεύσεως, αειφορίας και βιωσίμου αναπτύξεως, καθώς επίσης και η ανάδειξις της σημασίας της ενημερώσεως, της ανταλλαγής απόψεων, ευαισθητοποιήσεως διά τας κοινωνικάς επιπτώσεις της περιβαλλοντικής κρίσεως, και της αξίας του οικολογικού προσανατολισμού διά τον σύγχρονον άνθρωπον».*

«Εκτιμώμεν ιδιαιτέρως τον διάλογον, την συνάντησιν πρόσωπον προς πρόσωπον, την ανταλλαγήν απόψεων, την ανάληψιν συγκεκριμένων κοινών πρωτοβουλιών, την αλληλογνωριμίαν και την αμοιβαίαν εμπιστοσύνην. Η προσωπική ζωντανή επικοινωνία είναι ζωτικής σημασίας εις την εποχήν της πληροφορικής και του διαδικτύου και της εξουθενώσεως του προσώπου εις τον αχανή κυβερνοχώρον. Δεν απορρίπτομεν την ψηφιακήν επικοινωνίαν, αλλά σας καλούμεν, να μη αφήσετε τας μηχανάς να υποκαταστήσουν την προσωπικήν σχέσιν, την χαράν της συνάξεως και του διαλόγου, την εγγύτητα και έμπνευσιν, την οποίαν δημιουργεί η κοινωνία της ζωής. Η τεχνολογία διευκολύνει την επικοινωνίαν, αλλά δεν ευνοεί την σχέσιν, την κοινωνίαν των προσώπων. Ορθώς ελέχθη, ότι "η μηχανή δεν μπορεί να είναι ο νομοθέτης μας"».